

Verzonden 29 juni 2020

Informatiebrief aan de Raad

Zaaknummer: Z/19/32964
Documentnummer: 141387
Datum: dinsdag 25 juni 2020
Onderwerp: Actieplan jeugdhulp en motie 97
Bijlage(n): *Actieplan jeugdhulp Wassenaar 2019-2021, Stand van zaken*

Geachte Raad,

Op 9 juli 2019 is het actieplan jeugdhulp voor Wassenaar 2019-2021 vastgesteld en sinds die tijd is er uitvoering gegeven aan de maatregelen om meer grip te krijgen op de (structureel) stijgende kosten jeugdhulp en de benodigde lokale investeringen te kunnen doorvoeren. Graag willen wij u voor het zomerreces nog informeren over de stappen die de afgelopen periode zijn gezet en wat er is bereikt met de uitvoering van de in het actieplan gestelde maatregelen. Dit kunt u terugvinden in de bijlage.

Tevens willen wij met deze informatiebrief uitvoering geven aan motie 97.

U heeft op 30 oktober 2019 via motie 97 aan het college verzocht:

1. Samen een duidelijke keuze te maken wat onder de jeugdhulp valt en wat we op andere wijze gaan oplossen, teneinde structureel uit te kunnen komen met het budget;
2. Zo snel mogelijk te starten met een praktijkondersteuner GGZ-jeugd voor de huisartsen;
3. Een versnelde uitvoering van het Actieplan Jeugd.

Ad 1. Afbakening jeugdhulp

De meeste aandacht in deze informatiebrief gaat naar het verzoek van de gemeenteraad om te kijken naar de afbakening van jeugdhulp. Hiervoor zijn in de gemeente Wassenaar naar aanleiding van het Actieplan Jeugd, thema 4 begrenzing jeugdhulp al verschillende stappen gezet. Zo zijn eind maart de beleidsregels Jeugd door het college aangepast met een duidelijke afbakening voor vervoer. De nieuwe werkinstructie (gebaseerd op deze beleidsregels) voor consulenten zet duidelijker dan voorheen in op eigen (financiële) kracht van gezinnen en het sociaal netwerk. Ook zijn er nieuwe vormen van vervoer toegevoegd, zoals begeleiding bij gebruik van het openbaar vervoer in plaats van een taxi.

De Jeugdwet heeft een open karakter, terwijl aanpalende wetgeving vaak sterker is afgebakend. Zeker in samenhang met de toenemende kosten voor de Jeugdwet zorgt dit in toenemende mate voor een discussie over grensgebieden en afbakening. Vanuit deze behoefte heeft de VNG in de zomer van 2019 een Expertiseteam ingesteld met het doel om met een advies te komen over de reikwijdte van de jeugdhulpplicht en handvatten voor keuzes te bieden. Door kostendruk bij veel gemeenten zijn er gelijktijdig al gemeenten gestart met dit vraagstuk van 'het afbakenen' van de jeugdhulp.

Expertiseteam VNG: niet afbakenen, maar transformeren

Op 25 maart jongstleden heeft de VNG het rapport van het Expertiseteam gepubliceerd aangaande het vraagstuk over afbakening van de Jeugdhulp. Opvallende uitkomst is dat het Expertiseteam de discussie over afbakening niet wil voeren: "Volgens het Expertiseteam is het verder inperken van de jeugdwet een heilloze weg. De openheid van de Jeugdwet is een groot goed: de openheid geeft vrijheid om – over de grenzen van wetten heen – te doen wat nodig is. Het categorisch verbieden van bepaalde vormen van jeugdhulp maakt maatwerk onmogelijk (...)"¹ Het is de zienswijze van het Expertiseteam dat de transformatiedoelen nog recht overeind staan en een scherpere afbakening van de Jeugdwet leidt tot afschuifgedrag waar kinderen en ouders niet mee geholpen zijn.

Het Expertiseteam denkt dat er valt te besparen door het beter en effectiever benutten van de wettelijke kaders en het doorzetten van de transformatie. Zij adviseert daarom om een ontwikkelagenda op gemeentelijk of regionaal niveau te maken om de transformatiedoelen daadwerkelijk te realiseren. Een ontwikkelagenda met vijf bouwstenen, waaraan gemeente(n) en partners zich écht committeren, meedoen is niet vrijblijvend. In de begeleidende brief geeft zij aan: dit is iets voor de lange termijn, voor na de coronacrisis.

Vijf bouwstenen voor een ontwikkelagenda:

1. Differentiëren naar vragen van kinderen en hun ouders;
2. Het ontzorglandschap en het goede gesprek over opvoeden en opgroeien;
3. Maken van consistente inrichtingskeuzes;
4. Aangaan duurzaam partnerschap met een beperkt aantal zorgaanbieders;
5. De kokers doorbreken en een alternatief aanbod ontwikkelen.

De VNG heeft op 23 april jongstleden het advies van het expertiseteam in de commissie Zorg Jeugd en Onderwijs besproken. Op basis van deze bespreking heeft VNG op 25 mei haar reactie gegeven. De VNG spreekt in haar reactie lof uit over het rapport en staat achter het antwoord van het expertiseteam, namelijk dat we de jeugdhulp niet verder moeten afbakenen, maar dat we moeten transformeren. Tegelijkertijd is een urgente vraag van gemeenten naar concrete mogelijkheden om grip te krijgen op de jeugdhulp, zowel inhoudelijk als financieel. In haar reactie gaat de VNG in op de volgende elementen:

1. De uitspraak van het expertiseteam dat een verdere afbakening de jeugdhulp niet helpt;
2. De gemeentelijke/regionale ontwikkelagenda;
3. Breedte van de jeugdwet en krappe afbakening van aanpalende wetten.²

Op lange termijn kunnen de bouwstenen voor de ontwikkelagenda in het beleid van Wassenaar helpend zijn en bijdragen aan aanvullende beperkingen van de bestedingen zoals de motie beoogt. Op korte termijn biedt het geen handvatten om duidelijke keuzes op het gebied van afbakening te maken. In dat kader adviseren wij u om het advies van het expertiseteam op te volgen: niet verder afbakenen, wel transformeren.

Ad 2. POH GGZ-jeugd

De gemeenteraad vraagt in motie 97 specifiek om versneld te starten met een praktijkondersteuner GGZ (POJ GGZ) voor de huisartsen. Naar aanleiding hiervan hebben er gesprekken plaatsgevonden met de huisartsen en vervolgens met een bestaande POH GGZ (0-100), die zich soms op jeugdfragen richt. De huisartsen in Wassenaar beschikken over verschillende POH's GGZ die met name hulpvragen van volwassenen oppakken. Deze POH's GGZ worden gefinancierd vanuit de Zvw.

In de afgelopen periode zijn meerdere gesprekken gevoerd, waaruit is gebleken dat er onder de huisartsen, evenals binnen het CJG, ondertussen groot draagvlak is voor uitbreiding in capaciteit van expertise jeugd-GGZ binnen de praktijken. Met de huidige POH-GGZ die ook jeugdigen behandelt en de POH GGZ-jeugd in Voorschoten bepalen wij hoeveel capaciteit nodig is in

¹ 'De kracht van wijd reiken. Advies om de transformatie van jeugdhulp te laten slagen' Eindrapport en advies van het VNG Expertiseteam Reikwijdte Jeugdhulpplicht. Maart 2020

² Voor de volledige reactie van de VNG, zie: <https://vng.nl/sites/default/files/2020-05/200529-vng-reactie-expertiseteam-reikwijdte-jeugdhulpplicht.pdf>

Wassenaar en wat een goede startdatum zou zijn. Momenteel worden het afsprakenkader en de vacature voor de POH GGZ-jeugd nader gedefinieerd. Gezien het specialisme dat jeugd-GGZ van een professional vraagt, is het niet realistisch noch wenselijk om nog een brede POH GGZ in te zetten die zich richt op zowel jeugd- als volwassenproblematiek. Hierom kiezen we voor de extra inzet van een POH GGZ-jeugd.

Ad 3. Actieplan Jeugdhulp versnellen

Sinds afgelopen najaar wordt gewerkt aan het versneld uitvoeren van het Actieplan Jeugd. De gemeenteraad is hierover geïnformeerd in december en wordt hierover thans opnieuw geïnformeerd, zie hiervoor het bijgevoegde actieplan jeugdhulp Wassenaar 2019-2021, stand van zaken. Enkele onderwerpen hieruit die raken aan het onderwerp afbakening zijn:

- Het regionaal optrekken om de overgang 18-/18+ te versoepelen (zo wordt een hogere zorgbehoefte voorkomen en wordt bijvoorbeeld gekeken of zij wellicht eerder de Wet langdurige zorg in kunnen stromen);
- Uitvoeren onderzoek naar verondersteld overmatige gebruik van Ernstige Enkelvoudige Dyslexie (EED) (onderzoek uitgevoerd);
- Aanscherpen toekenningscriteria vervoer in de beleidsregels (reeds uitgevoerd);

Conclusie

Naar aanleiding van de uitvoering van de maatregelen uit het actieplan, evenals de informatie zoals gesteld in deze brief, kunnen wij opmaken dat er reeds constructieve stappen zijn gezet, waarmee tegemoet gekomen wordt aan motie 97. Tevens maken wij hieruit op dat het uitvoering geven aan de maatregelen bijdraagt aan het grip krijgen op de (structureel stijgende kosten van de) jeugdhulp.

Met vriendelijke groet,
het college van burgemeester en wethouders,

drs. H.I.P. Oppatja,
gemeentesecretaris

drs. L.A. de Lange,
burgemeester

Deze brief is digitaal vastgesteld. Hierdoor staat er geen fysieke handtekening in de brief.